

קריאה להצעות ולמאמרים

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ותולדותיה בראי המחקר

מסביב לשולחן של כל סנאט אוניברסיטאי יושבים אנשים שבעיניהם המלה "אוניברסיטה" מסמלת משהו נשגב ומיוחד: חופש מחובה להשתמש בידע לצרכים מעשיים, ראייה מעבר לאופק, ונאמנות בלתי מסויגת לתורה לשמה. על יד אותו שולחן יושבים אנשים שרואים באוניברסיטה מוסד בעל התחייבויות דחופות וחיוניות כלפי החברה המודרנית, מקום שאליו שולחת החברה את מיטב צעיריה ומצפה לקבל ממנה עתודה של אינטליגנציה מעולה. הקושי טמון בכך ששני סוגי האנשים מסביב לשולחן הסנאט צודקים, והקונפליקט בין האוניברסיטה הנוטה למופשט ולדיסציפלינות, והחברה, המחפשת פיתרונות לבעיותיה הדחופות - הולך ומתגבר בימינו.

סר אריק אשבי כפי שצוטט בנאומו של פרופ' משה פריבס בטקס קריאת אוניברסיטת הנגב "אוניברסיטת בן גוריון בנגב" (27.2.1974).

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב קיימת, תחת שמות שונים, כבר כ-40 שנה. שורשיה ב"מכון להשכלה גבוהה בנגב" שהחל את פעולתו לפני קרוב ל-50 שנה. בפרק זמן זה קמה בבאר שבע אוניברסיטה המונה כיום כ-20,000 סטודנטים ומאות אנשי סגל, ופעילותה משתרעת מבאר-שבע בצפון הנגב ועד שדה בוקר במרכז הנגב והעיר אילת בדרומו. פעילות זו מתבצעת במספר מרשים של פקולטות, מחלקות, מכונים ובתי ספר, העוסקים כדברים אותם מצטט פרופ' פריבס, הן "בתורה לשמה" והן בעיצוב "עתודה של אינטליגנציה מעולה" לשירות החברה המודרנית. פעילות רבת היקף זו דורשת תיאור ומחקר בזכות עצמה, הן מבחינת ההיסטוריה של הקמתה, הן מבחינת מאפייניה המדעיים והאקדמיים, והן מבחינת השפעתה המקיפה על הסביבה החברתית והתרבותית בה היא פועלת. עד היום לא נחקרה אוניברסיטת בן-גוריון בזכות עצמה מנקודות ראותם המגוונות של היסטוריונים,

סוציולוגים, אנתרופולוגים, מומחי חינוך וחינוך גבוה, גיאוגרפים, כלכלנים, מדעני טבע וסביבה, פילוסופים, וחוקרים אחרים, וכתוצאה מכך לא זכתה האוניברסיטה למבט רפלקטיבי וביקורתי בעצמה ובפעילותה.

המיזם הנוכחי בא למלא את החסר מבחינות אלה. לצורך מיזם זה אנו פונים לקהל החוקרים בקריאה למאמרים ומחקרים בתחומים הרלוונטיים, מתוך מגמה להוציא כספר את פרי המחקר בתחום. מאמרים יתקבלו לאחר שיפוט מדעי הולם.

בין הנושאים שייחקרו:

שער ראשון: ייסוד והקמה

- הקמת אוניברסיטת בן-גוריון.
- ממכונים לאוניברסיטה: המכון להשכלה גבוהה בנגב, המכון לחקר הנגב, המכון לחקר המדבר, הקריה למחקר גרעיני, מדרשת שדה בוקר.
- פורשי החסות והשפעת תרבותם הארגונית: הטכניון והאוניברסיטה העברית.
- היווצרות הפקולטות: טבע, הנדסה, רפואה, רוח-חברה, ניהול, בלאושטיין: מאוניברסיטה טכנולוגית לאוניברסיטה רב-מימדית.
- ספריות: הקמה ופיתוח.
- מינהל אקדמי: היווצרות החוקה, התקנון הכללי והתקנון האקדמי - השפעות ארגוניות ופוליטיות.
- קמפוסים: בנייה ופיתוח.

שער שני: היסטוריה מחקרית ודיסציפלינארית

מה חקרו ולימדו? מה היו הפרדיגמות המרכזיות? כיצד הן השתנו או התחלפו? חילוקי דעות מרכזיים והשפעתם? השפעת התפתחויות אקדמיות על פיתוח מחלקות ובתי-ספר או על פיצולם? הישגים מרכזיים בתחומי המחקר לעומת כישלונות או החמצות? פיתוח טכנולוגיות והשפעתן הלאומית והבינלאומית?

- מגמות אקדמיות ומחקריות בפקולטה למדעי הטבע.
- מגמות אקדמיות ומחקריות בפקולטה למדעי ההנדסה.
- מגמות אקדמיות ומחקריות בפקולטה לרפואה.
- מגמות אקדמיות ומחקריות בפקולטה למדעי הרוח והחברה.
- מגמות אקדמיות ומחקריות במכון בלאושטיין.
- מגמות אקדמיות ומחקריות בפקולטה לניהול.

שער שלישי: אקדמיה בנגב והשפעתה האזורית, הלאומית והבינלאומית

- האוניברסיטה ואוכלוסיות האזור: האוכלוסייה הבדואית, אוכלוסיות מהגרים, אוכלוסיות מוחלשות בנגב.
- האוניברסיטה ותעשיות הנגב, פיתוח טכנולוגי, האוניברסיטה וקמ"ג, האוניברסיטה וביה"ח סרוקה.
- האוניברסיטה ותהליכי עיור בנגב: האוניברסיטה והעיר באר-שבע, האוניברסיטה ושירותי בריאות, חינוך ורווחה בנגב, האוניברסיטה כמקדמת תרבות אזורית.
- האוניברסיטה והאקדמיה הישראלית: האוניברסיטה ומכללות האזור.
- תקרות זכוכית באוניברסיטה: נשים, מיעוטים אתניים, השתלבות חוקרים צעירים.

המיזם ירוכז במרכז הנגב למחקר ופיתוח בהנהלת פרופ' יהודה גרדוס, וייערך על ידי פרופ' גרדוס ופרופ' יצחק (יאני) גבו.

הצעות למאמרים בליווי אבסטרקט קצר

נא להפנות למר רועי נוראל, רכז הפרויקט

מרכז הנגב לפיתוח אזורי

דוא"ל: ncrd@bgu.ac.il • טל. 08-6472021 • פקס. 08-6278991

